

Archeologienota

Programma van maatregelen

DIKSMUIDE TUINWIJK (prov. West-Vlaanderen)

Auteurs: Daphné VERAART, Lise
DEMEULEMEESTER

Projectcode: 2016K366

- **Administratieve gegevens**

- ➔ Initiatiefnemer: zie privacyfiche
- ➔ Erkende archeoloog: Daphné Veraart, OE/ERK/Archeoloog/2017/00185
- ➔ Erkende archeoloog rechtspersoon: Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
- ➔ Locatiegegevens: Diksmuid, Tuinwijk (zie plan in bijlage 2 en 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)
- ➔ Lambertcoördinaten: X: 44497, Y: 192034; X: 44518, Y: 192074
- ➔ Kadastergegevens: Diksmuide, Afdeling 1, Sectie B, perceel 165i2 (zie plan in bijlage 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)

- **Aanleiding vooronderzoek**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

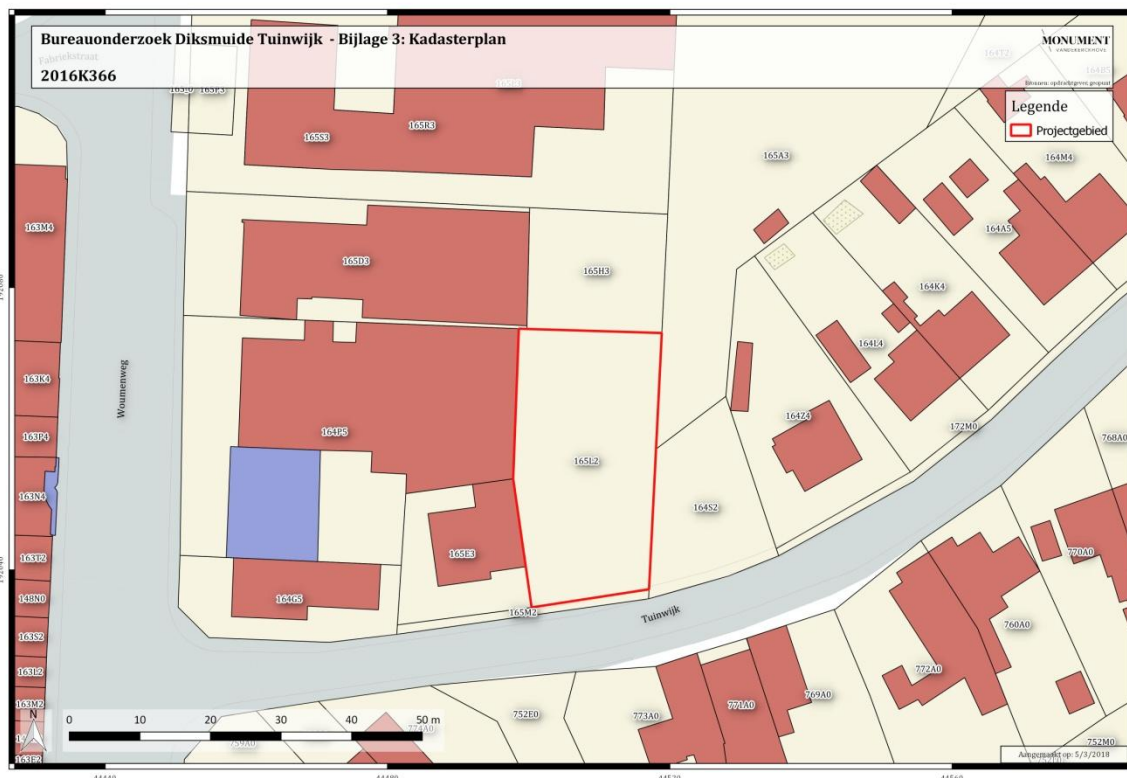
- **Gemotiveerd advies**

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site, en de mate waarin deze verstoord zal worden door de geplande werken echter niet gestaafd worden. Daarom is voor het volledige projectgebied een verder vooronderzoek noodzakelijk. Gezien de aard van de te verwachten archeologische sporen wordt een vervolgonderzoek in de vorm proefsleuvenonderzoek voorgesteld als de meest aangewezen methode. Voor een uitgebreide evaluatie van de verschillende onderzoeksmethoden wordt verwezen naar het verslag van resultaten (hoofdstuk 2.5.).

Hieronder worden de voorwaarden beschreven waaraan de verschillende onderzoeksfases moeten voldoen. Deze fase in het onderzoek kan nog niet worden aangevat wegens economische redenen. Het vooronderzoek laten plaatsvinden voor de vergunning wordt verkregen houdt het risico in dat er al kosten gemaakt worden en de vergunning alsnog geweigerd wordt. Het vooronderzoek dient meegenomen te worden in het traject van uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem.

- **Planafbakening**

De totale site heeft een oppervlakte van ongeveer ca. 735m² en dient onderzocht te worden door middel van proefsleuven (zie Figuur 1 en bijlage 3). Indien uit de proefsleuven zou blijken dat er zich toch een steentijdsite zou bevinden ter hoogte van het projectgebied (wat uit het bureauonderzoek niet kan bevestigd worden), kunnen alsnog archeologische boringen gezet worden.

- **Proefsleuven:**

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
 - Zijn de sporen aanwezig op de luchtfoto ook zichtbaar in de proefsleuven?
 - Zijn er sporen van de vestingsgracht aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?
- Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?

- **Plan van aanpak**

Hieronder wordt per voorgestelde onderzoeksmethode de te hanteren techniek beschreven:

- **Proefsleuven/proefputten**

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven over het volledige onderzoeksgebied. De uitvoering van de proefsleuven dient niet dieper te gaan dan de voorziene verstoringsdiepte (+30cm buffer)(zie ook bijlage 4b bij verslag van resultaten bureauonderzoek). Bij de inplanting van de sleuven bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 10m (van middenpunt tot middenpunt)¹. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en zijn hier evenwijdig met de perceelsgrens, dwars op de vestingsgracht georiënteerd (zie Figuur 3). Per sleuf wordt machinaal een profielput aangelegd, zodat men een zicht heeft op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein.

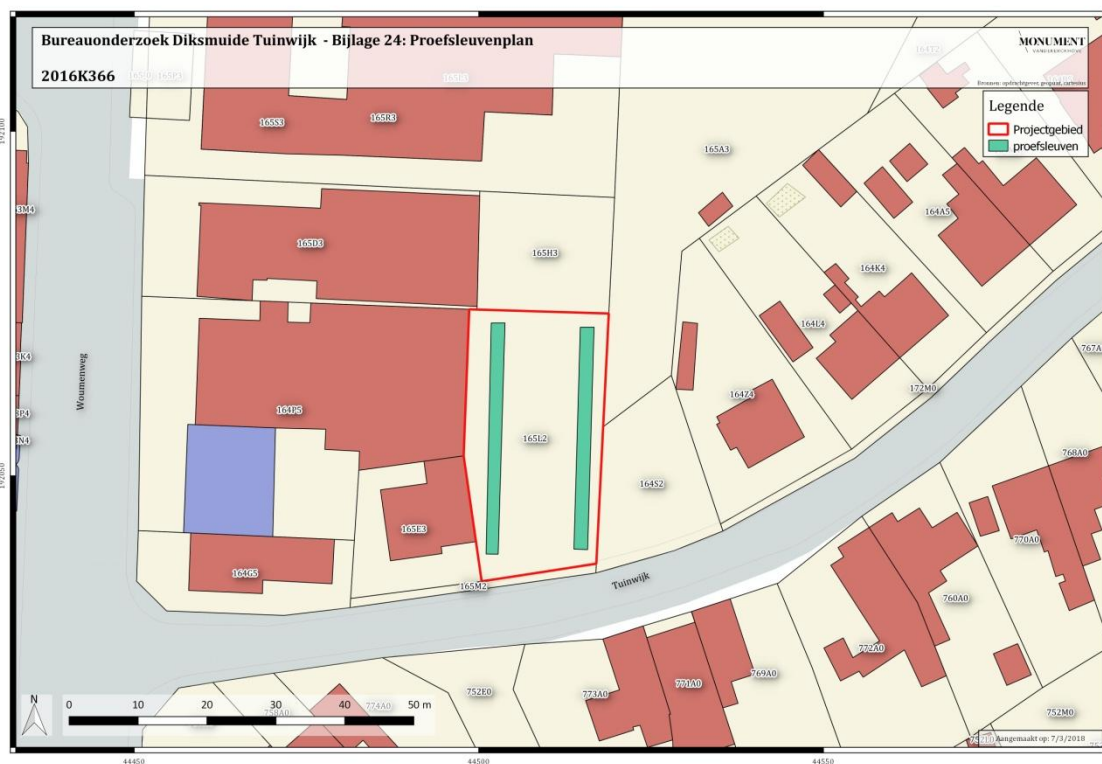
Er worden extra volgsleuven, dwarssleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Er wordt 10% van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5% door middel van volgsleuven, dwarssleuven of kijkvensters. Op die manier wordt 12,5% van het onderzoeksgebied onderzocht en kan met een minimale kost een betrouwbare inschatting

¹ Als men de kosten-baten afweging maakt, is deze methode van proefsleuven het meest aangewezen om archeologische sites op te sporen en te prefereren boven andere systemen. Zie *Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie.*

gemaakt worden omtrent het archeologisch potentieel van de site. Zodoende kan men ook beter de onderzoekstermijn en –kost inschatten bij een eventueel vervolgonderzoek.²

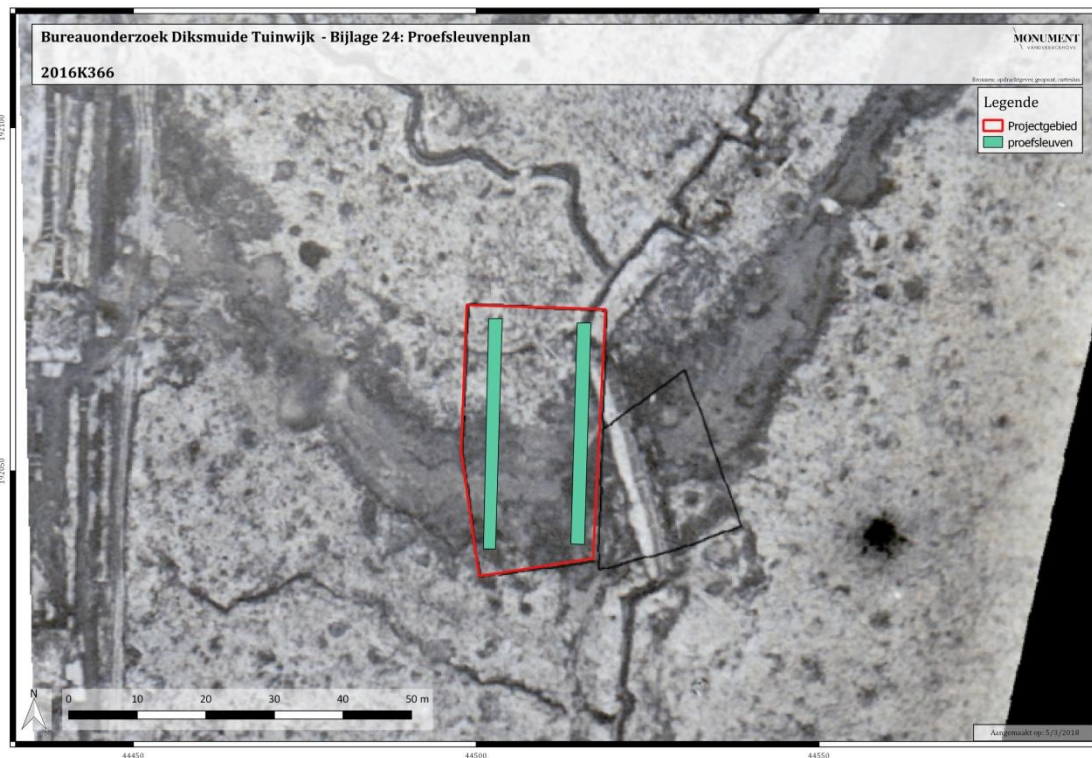
De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (vb. brandrestengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Figuur 2 toont het vooropgestelde proefsleuvenplan. De erkende archeoloog die het proefsleuvenonderzoek zal uitvoeren, kan hiervan afwijken in overleg met de initiatiefnemer (die eventuele randvoorwaarden kan opleggen) en rekeninghoudend met externe omstandigheden (bvb. terreinsituatie op moment van uitvoering, aanwezige begroeiing,...). Dit dient gemotiveerd in het verslag van resultaten.

Figuur 2: Uitsnede uit de luchtfoto van 2015 met aanduiding van het projectgebied en proefsleuven, bijlage 25 (bron: geopunt.be)

² HANECA K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S. en ERVYNCK A., Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed, juli 2016.

Figuur 3: Luchtfoto uit WOI met aanduiding van het projectgebied en proefsleuven waarbij te zien is dat de oostelijke proefsleuf op de loopgraaf in het noordoosten van het projectgebied gelegen is, bijlage 25 (bron: Birger Stichelbaut)

Wanneer dit proefsleuvenonderzoek niet zal leiden tot een vervolgoopgraving, dienen voldoende stalen voor natuurwetenschappelijk onderzoek genomen worden van de archeologische sporen die zich hiervoor lenen. Volgens de Code Van Goede Praktijk is staalname voor natuurwetenschappelijk onderzoek nodig als bij het onderzoek van een spoor concentraties van plantaardige, dierlijke of menselijke resten met kleine dimensies opgemerkt worden en als de kans reëel is dat er zich in het spoor microscopische organische resten bevinden. De beslissing om al dan niet stalen te nemen, gebeurt in functie van de onderzoeksvragen en –doelstellingen van de opgraving, maar ook in functie van de mogelijke aanwezigheid van natuurwetenschappelijk materiaal. Deze laatste zorgt ervoor dat onderzoeksresultaten kunnen verworven worden die buiten de op voorhand gestelde vraagstelling van het project vallen.

Het archeologisch ensemble zal gedurende en na het afronden van het onderzoek bewaard worden bij Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat, 8770 Ingelmunster. Na afronding en oplevering van de rapportage wordt het ensemble definitief bewaard bij de bouwheer Remi Vereenoghe GCV. Bewaring gebeurt conform de bepalingen in de Code Van Goede Praktijk (hoofdstuk 30.2).

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. De diverse fases van vooronderzoek moeten niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

- **Gewenste competenties**

- ➔ In het kader van het proefsleuvenonderzoek dient het team te bestaan uit minstens 2 archeologen waarbij minstens één van de uitvoerende archeologen ten minste 120 werkdagen ervaring heeft met WOI-sites en beide beschikken over minstens 20 werkdagen veldervaring wat betreft proefsleuvenonderzoek.
- ➔ Gedurende het veldwerk dient een (assistent-)aardkundige op afroep beschikbaar te zijn op het terrein. De (assistent-)aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met zandbodems.

- **Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk**

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.

Bureauonderzoek Diksmuide Tuinwijk - Bijlage 3: Kadasterplan

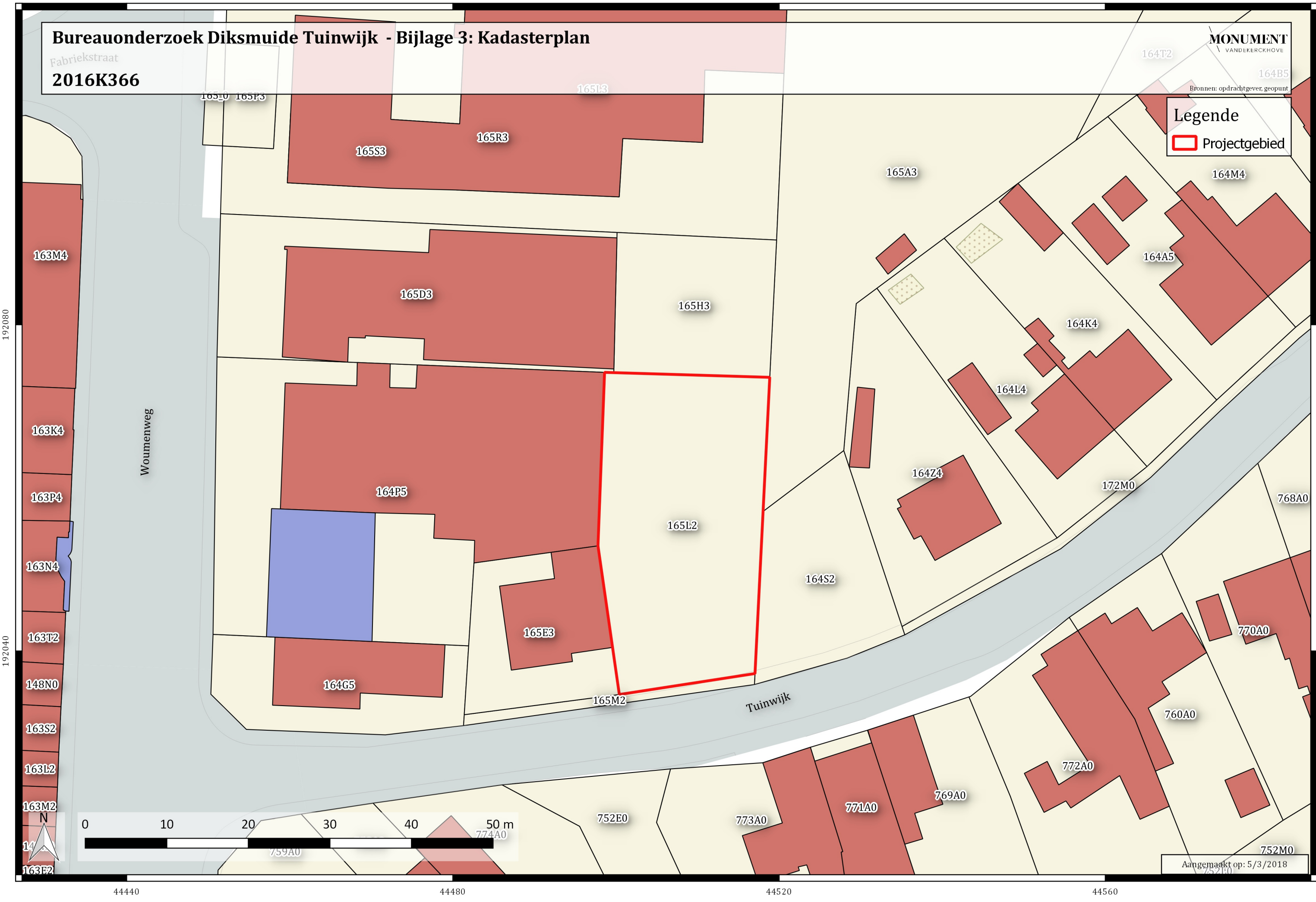
Fabriekstraat
2016K366

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

Projectgebied

Bureauonderzoek Diksmuide Tuinwijk - Bijlage 4b: Zone van de geplande werken

2016K366

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Projectgebied
- infiltratiebekken + regenwateropslag
- septische put
- opslagruimtes + garagebox
- verharding klinkers
- appartement
- voortuin

192075

192050

44475

44500

44525

Aangemaakt op: 5/3/2018

Bureauonderzoek Diksmuide Tuinwijk - Bijlage 24: Proefsleuvenplan

2016K366

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt, cartesius

Legende

- Projectgebied
- proefsleuven

192100

3M4

3K4

3P4

3N4

192050

Woumenweg

165S3

165R3

165L3

165D3

165H3

164P5

164G5

165E3

165L2

165M2

165A3

164A5

164K4

164L4

164Z4

164S2

172M0

768A0

770A0

760A0

772A0

769A0

771A0

773A0

752E0

752M0

752L0

Aangemaakt op: 7/3/2018

44450

44500

44550

Tuinwijk

Bureauonderzoek Diksmuide Tuinwijk - Bijlage 24: Proefsleuvenplan

2016K366

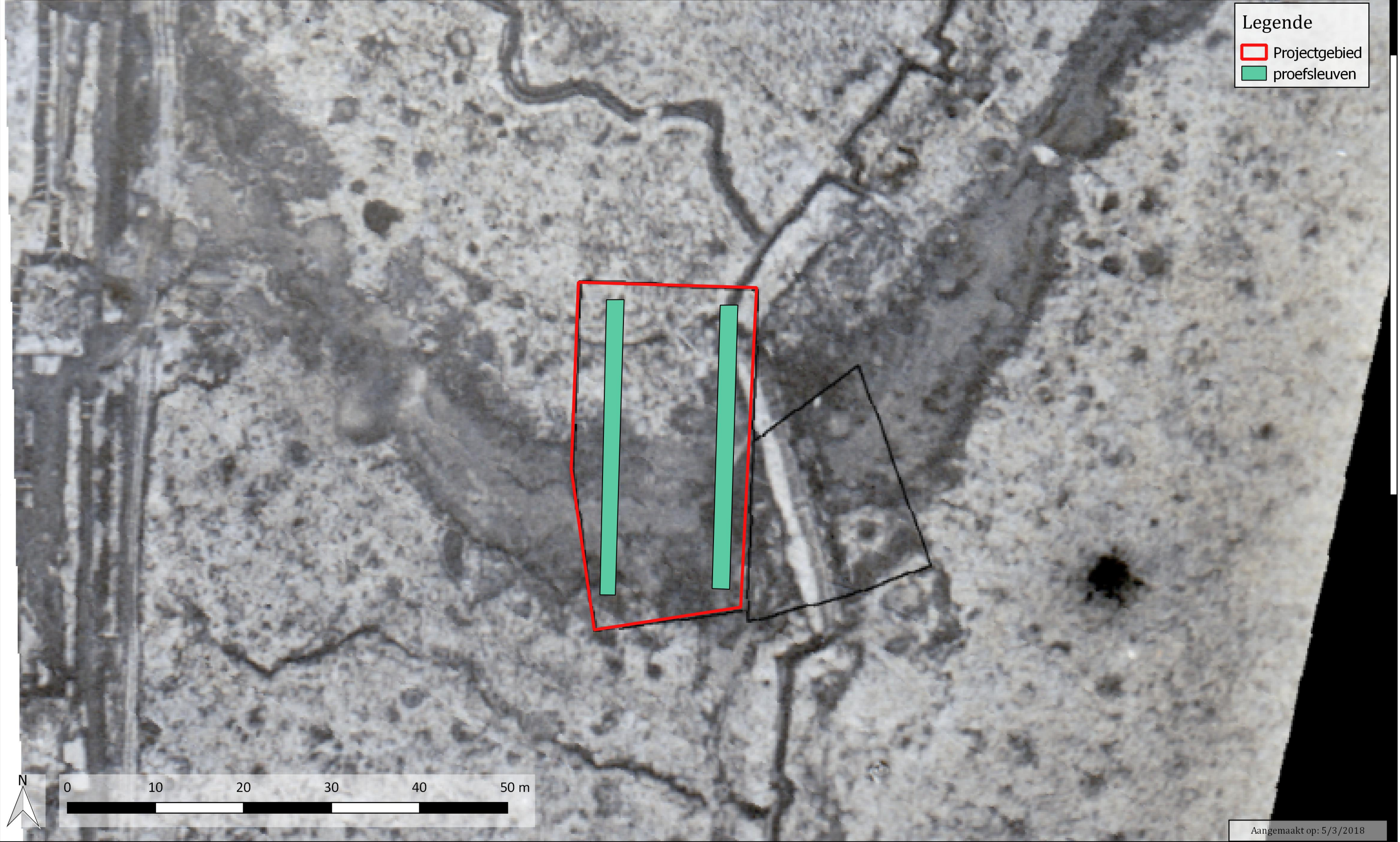
MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt, cartesius

Legende

Projectgebied

proefsleuven

0 10 20 30 40 50 m

Aangemaakt op: 5/3/2018

44450

44500

44550

192100

192050